

[J. S. Foget.]

ring) udtalte herom, at han, og hermed maa man vel forstaa Socialdemokratiet, ikke kan gaa med til at give Laanene Fortrinsret som kommunale Skatter, da man var imod dette Princip, man var imod at give Landbruget mere Gæld; det ærede Medlem anmodede os om at trække vort Forslag tilbage og anførte ogsaa som Undskyldning for, at Socialdemokratiet ikke vilde gaa med hertil, at man eventuelt kunde faa saadan Gæld med ind under Gældssaneringen. Den sidste Bemærkning viser tydeligt, at det ærede Medlem ikke er helt klar over, hvorledes det gaar med at faa dette eller hint ind under Gældssaneringen. Hvis der var Tale om, at det kunde trækkes ud i 1 eller 2 eller 3 Aar, kunde der maaske være Mulighed for engang at faa det med ind under Gældssaneringen, men som der arbejdes i Øjeblikket, er det fuldkommen urimeligt at tale om, at Høstpantebrevene skulde komme ind under Gældssaneringen. Saa hurtigt gaar det ikke.

Det er jo en ny Stilling fra Regeringens Side, at den nu ikke vil være med til at give Landbruget mere Gæld. Men naar Regeringen altsaa har slaaet Bom her og siger, at fra nu af maa Landbruget ikke paatage sig mere Gæld, og fra nu af gennemføres der ingen Foranstaltninger, der paafører Landbruget mere Gæld, saa maa Konsekvensen uværgeligt blive den, at fra nu af maa Regeringen forelægge Forslag og gennemføre Love, som medfører, at Landbruget faar bedre Arbejdsvilkaar. Jeg maa i saa Henseende takke det ærede Medlem Hr. Løje for hans Udtalelser, som jeg fuldt ud kan slutte mig til.

Jeg har, siden vi fremsatte vort Forslag om Laan til Indfrielse af Pantebreve, faaet et stort Antal Henvendelser med ængstelige Forespørgsler: Tror I nu, Regeringen vil tage Hensyn til det, I har fremsat? Tror I, Forslaget bliver gennemført? Jeg har hidtil svaret, at jeg troede ogsaa, Medlemmerne af Regeringspartierne var Mennesker, og da vi havde fremsat dette Forslag paa en saadan Maade, at det ikke gik nogen for nær, men kun tilsigtede at beskytte de Hjem, som var i øjeblikkelig Nød, maatte vi forvente, at Regeringen tog Hensyn til det og enten gennemførte det eller satte noget tilsvarende i Stedet. Dette er foreløbig ikke sket; saavel det ærede Medlem Hr. Jensen (Lillering) som det ærede Medlem Hr. Aage Fogh har nærmest afvist det, dog ikke kategorisk. Skulde det ske, at Regeringen ganske koldblodigt stiller sig paa den passive Kapitalists Side og siger lige saa

koldblodigt som han: betal eller forlad de Hjem, som I har slidt og slæbt for gennem en Aarrække, ja, til Tider gennem et helt Liv, saa kan det kun finde een Betegnelse, nemlig: ganske kynisk, ganske raat. Jeg traf forleden en ældre Mand; han har slidt siden den Dag, han forlod Skolen i 14 Aars Alderen, han har været en af dansk Landbrugs dygtigste Mænd; nu skal han efter et langt Livs haardt Arbejde sætte sine Børn i Gang, og nu laver man det saadan, at denne Mand bøjes i Knæ og maa døje paa sine gamle Dage. Han sagde ganske roligt, uden nogen som helst Ophidselse, til mig: Hvis disse 225 Medlemmer af Rigsdagen overhovedet har nogen Æresfølelse, saa maa de dog skamme sig, skamme sig meget! Jeg kan fuldt ud slutte mig til hans Ord. Det er en skammelig Gerning at lade Landbruget fortsætte med at være de øvrige Erhvervs Trækokse. (*Christmas Møller*: Hvad svarede De selv?). Men Regeringen har Magten til det, og den maa ogsaa tage det fulde Ansvar derfor. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller spørger mig, hvad jeg svarede; jeg svarede, at denne Mand i alle Tilfælde ikke kunde finde nogen som helst Støtte til Landbruget hos det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Parti.

Her forelægges der nu et Forslag om blot at yde et mindre Laan for at sikre en rimelig Afbetalingstid for nødstedte Landmænd, og saa afviser man det simpelt hen. Jeg døjer med at tro, at det virkelig er Regeringens Alvor at ville nægte fattige Landmænd denne Haandsrækning, og jeg anmoder om, at Forslaget maa komme i Udvalg, hvad jeg ogsaa har hørt det ærede Medlem Hr. Løje og det ærede Medlem Hr. Fibiger foreslaa. Men ikke et Udvalg paa 15 Medlemmer; i dette Tilfælde foreslaar vi et Udvalg paa 16 Medlemmer. Vi mener, at der kan være god Grund til her at tage et rimeligt Hensyn til, at Mindretallet har fremsat et Forslag, som skal behandles i Udvalg, saaledes at man giver dette Mindretal Lejlighed til at blive repræsenteret for der at fremhæve Mindretallets Anskuelser.

Jeg anerkender, at vort Forslag har fremkaldt Regeringens Forslag, og jeg anerkender, at Regeringens Forslag suppleret med vort vil have Betydning, men jeg fremhæver paa ny, at alene gennemført vil det have mindre Betydning. Jeg haaber imidlertid, at Regeringens Forslag hurtigst bliver gennemført, saaledes at der bliver givet Udsættelse med Udlæg i disse to Maaneder, og at man derefter hurtigt kan gennemføre i Udvalget, at der ydes en Haandsrækning til de nødstedte Land-